

Finansinio raštingumo Lietuvoje vizija

TIKSLAI

+

Sukurti finansinio raštingumo ugdymo Lietuvoje viziją.

+

Apibrėžti veiksnius, sudarančius sąlygas skatinti finansinių žinių ir įgūdžių įsisavinimą ir teigiamus šalies gyventojų finansinės elgsenos pokyčius.

+

Apibrėžti veiksnius, sudarančius sąlygas su finansinio raštingumo ugdymu susijusias organizacijas atpažinti, suprasti finansinio raštingumo ugdymo poreikius, pasiekti ir teikti pagalbą šalies gyventojams, taip pat koordinuoti šias veiklas.

+

Pasiūlyti aukšto lygio finansinio raštingumo stiprinimo Lietuvoje vizijos įgyvendinimo kelią (*angl. high level path*).

TURINYS

- 01 FINANSINIO RAŠTINGUMO VIZIJOS PRINCIPAI
- 02 TIRIAMOJO DARBO APŽVALGA
- 03 FINANSINIO RAŠTINGUMO SISTEMA IR FUNKCIJOS
- 04 VARTOTOJO PATYRIMO KELIAS
- 05 PLAČIOJI EKOSISTEMA
- 06 VYSTYMO STRATEGIJA
- 07 FUNKCIJŲ DELEGAVIMAS

PRINCIPAI

Principai glaustai apibrėžia finansinio raštingumo stiprinimo Lietuvoje vizijos lūkesčius ir universaliuosius kriterijus, leidžiančius įvertinti, kaip sėkmingai ši vizija bus įgyvendinama ir plėtojama. Jie gali būti taikomi bet kuriam finansinio raštingumo ugdymo proceso etapui.

PRINCIPAI

01 Lyderystė ir savininkystė

Nustatoma pagrindinė, už ilgalaikių vizijos siekių ir tikslų nustatymą atsakinga institucija. Ji išsamiai susipažįsta su finansinio raštingumo padėtimi Lietuvoje, inicijuoja šios padėties pakeitimo veiksmus ir koordinuoja jų atlikimą, skatina susitelkimą, suteikia aiškumo, nurodo veikimo kryptį. Aiškiai apibrėžtos ir paskirstytos funkcijos ir atsakomybė sudaro sąlygas kiekvienam finansinio raštingumo ugdymo sistemos dalyviui pasirinkti labiausiai jo galimybes atitinkančią taktiką.

02 Vizija ir strategija

Aiškiai įvardyta trokštama pasiekti finansinio raštingumo padėtis ir gerai apgalvotas ilgalaikis planas, kaip tai bus pasiekta. Visa tai padeda puoselėti vienybės jausmą, nustatyti visiems priimtina kuriamos vertės apibrėžimą ir siekti bendro tikslo.

03 Vadovavimasis duomenimis ir įžvalgomis

Nuoseklūs tyrimai ir duomenų analizė, galimybė pakartotinai naudoti duomenis ir juos palyginti, plačiau prieinami duomenys leidžia geriau suvokti finansinio raštingumo padėtį, priimti veiksmingesnius finansinio raštingumo stiprinimo sprendimus ir atlikti reikiamus veiksmus.

PRINCIPAI

04 Koordinavimas ir matomumas

Nuosekli komunikacija, skaidrūs tikslai ir veiksmai, bendros pastangos siekiant bendro tikslo skatina pasitikėjimą šios vizijos įgyvendinimo strategija, įsipareigojimą ją įgyvendinti ir finansinio raštingumo ugdymo veiksmingumą. Tai leidžia išvengti nereikalingo finansinio raštingumo ugdymo programų ar iniciatyvų dubliavimo ar suskaidymo ir užtikrina veiksmingą išteklių naudojimą.

05 Tęstinumas ir augimas

Duomenų perdavimas, įžvalgų ir atsakomybės paskirstymas skirtingiems finansinio raštingumo ugdymo sistemos dalyviams ir programoms ilgainiui užtikrina veiksmingą finansinio raštingumo ugdymo sprendimų įgyvendinimą ir tarpinstitucinės informacijos ilgaamžiškumą.

06 Monitoringas

Nuolatinis ir nepertraukiamas finansinio raštingumo ugdymo iniciatyvų veiksmingumo, poveikio ir strategijos laikymosi įvertinimas leidžia optimizuoti su finansinio raštingumo ugdymu susijusias veiklas, taip pat tinkamai paskirstyti išteklius skirtingoms iniciatyvoms – atsisakyti nepasiteisinusių, pagerinti ne tokias veiksmingas ir plėtoti itin sėkmingas.

TIRIAMASIS DARBAS

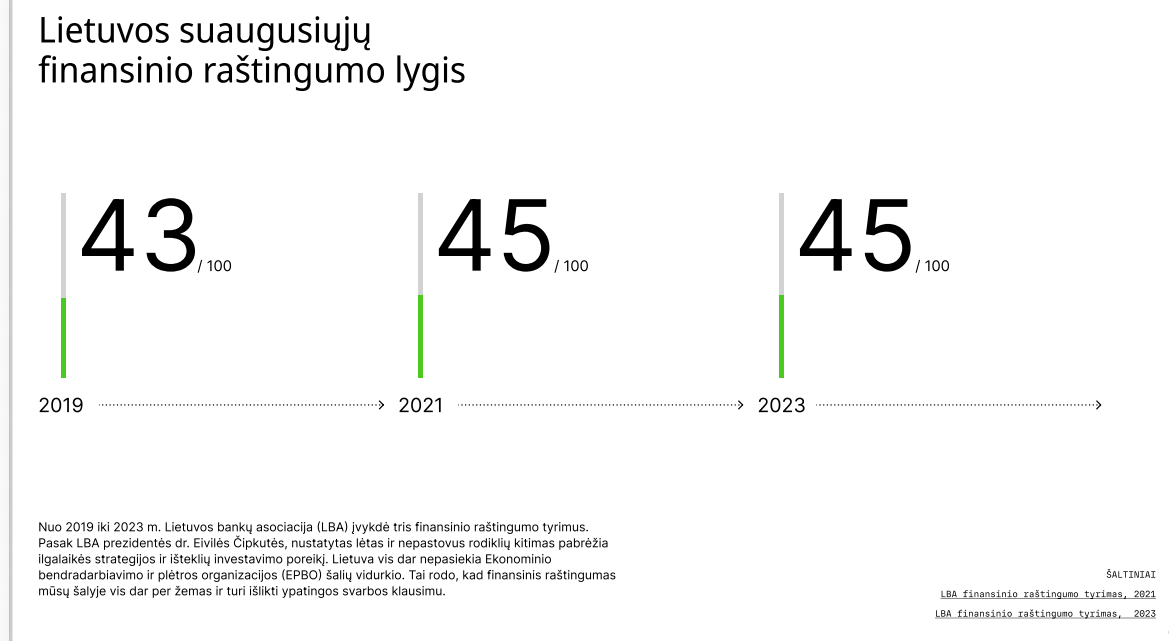
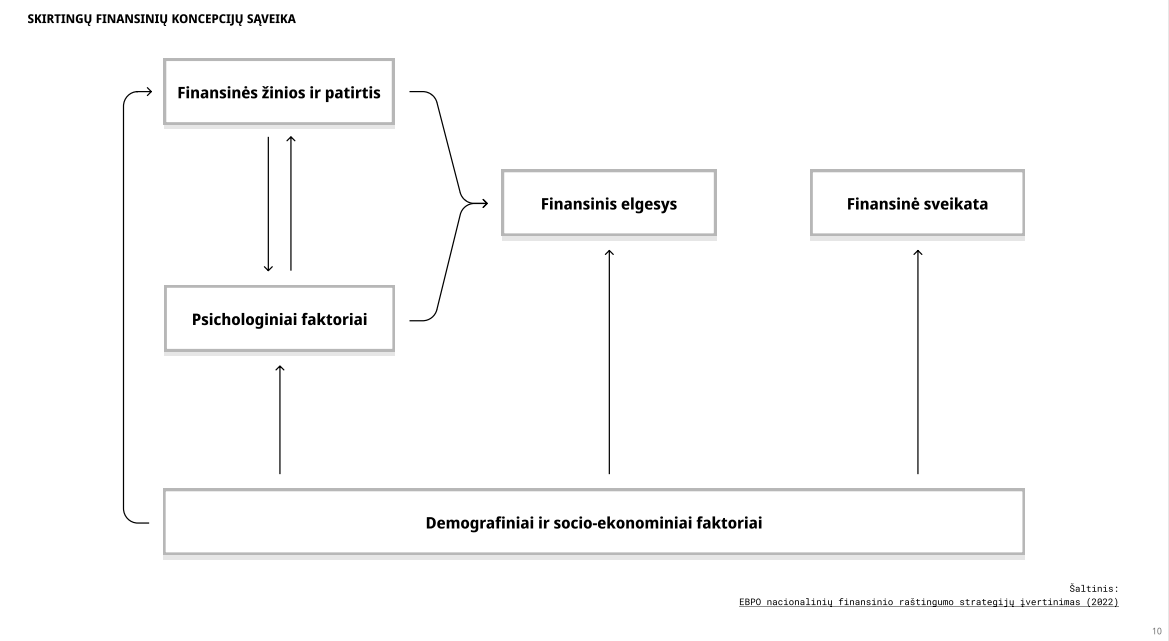
Atliktas išsamus finansinio raštingumo Lietuvoje ir užsienyje tyrimas. Šio tyrimo metu ypač daug dėmesio skirta centrinių bankų vaidmeniui puoselėjant finansinį raštingumą, finansinio raštingumo ugdymo iniciatyvų apžvalgai ir tikslinių grupių nustatymui. Tyrimo įžvalgos sudaro finansinio raštingumo stiprinimo Lietuvoje vizijos pamatą.

TIRIAMASIS DARBAS

04 Finansinio raštingumo kompetencijų sritys

Pagal Europos Sąjungos ir EBPO-TIŠT suaugusiųjų finansinių kompetencijų sistemą

Pinigai ir operacijos	Finansų planavimas ir valdymas	Rizika ir atlygis	Finansinė aplinka
Sios kompetencijos padeda suprasti, kaip uždirbti pinigų, kaip jas atsikalyti, kodėl svarbu sėbėti savo pajamas ir išlaidas.	Sios kompetencijos leidžia valdyti savo ar namų ūkio finansus tiek trumpuoju, tiek ilgąja laikotarpiu. Tai apima ne tik kasdieninį finansų valdymą, bet ir planavimą atečiai. Tai kompetencijos, susijusios tiek su santaupomis ir investavimu, tiek su kredito ir skolų valdymu.	Sios kompetencijos padeda įvertinti rizikas, suprasti, kaip jas suvaldyti pasirinkiant draudimą ir finansinio saugumo „pagalbę“ ir kokia yra rizikos prisėrimo kaina.	Sios kompetencijos padeda suvokti, kokios yra vartotojų teisės ir įsipareigojimai, kuo naudinga iš patikimų šaltinių gautama finansinė informacija ir patarimai, taip pat išmanyti finansinius produktus ir paslaugas, suprasti mokesčių ir valstybės išlaidų sistemą.
<ul style="list-style-type: none"> • Būdužbė sutartyms • Pajamų ir išlaidų valdymas • Taupymas • Investavimas • Tiesinio laikotarpio planavimas ir turto kaupimas • Pajamos • Pajamos • Kainos, pirkimai ir mokėjimai • Finansinių duomenų ir sutarty 	<ul style="list-style-type: none"> • Būdužbė sutartyms • Pajamų ir išlaidų valdymas • Taupymas • Investavimas • Tiesinio laikotarpio planavimas ir turto kaupimas • Pajamos • Pajamos • Kainos, pirkimai ir mokėjimai • Finansinių duomenų ir sutarty 	<ul style="list-style-type: none"> • Rizikos nustatymas • Finansinės apsaugos užtikrinimas ir apsaugos planavimas • Pajamos • Pajamos • Kainos, pirkimai ir mokėjimai • Finansinių duomenų ir sutarty 	<ul style="list-style-type: none"> • Teisės aktai ir vartotojų apsauga • Teisės ir pareigos • Finansiniai šaltiniai, informavimas ir konsultavimas • Finansiniai produktai ir paslaugos • Apgaulės ir sukčiavimas • Mokesčiai ir valstybės išlaidos • Rizikos žala

02: Skaitmeninis finansinis raštingumas

Portugalija: Skaitmeninio finansinio raštingumo kampanija #toptip.

Kampanija buvo nukreipta į vidurinių mokyklų moksleivius ir siekė didinti jų supratimą apie saugų elgesį naudojantis internetine bankininkyste ir skaitmeniniais finansiniais produktais.

Kampanija rėmė 5 pagrindinius patarimus:

- Nepaversk interneto aukštos rizikos lošimu
- Tavo telefonas apie tave daug pasako
- Pagalvok, prieš rašydamas ar pasidalindamas
- Neapsigauk
- Nepasiduok sukčiams

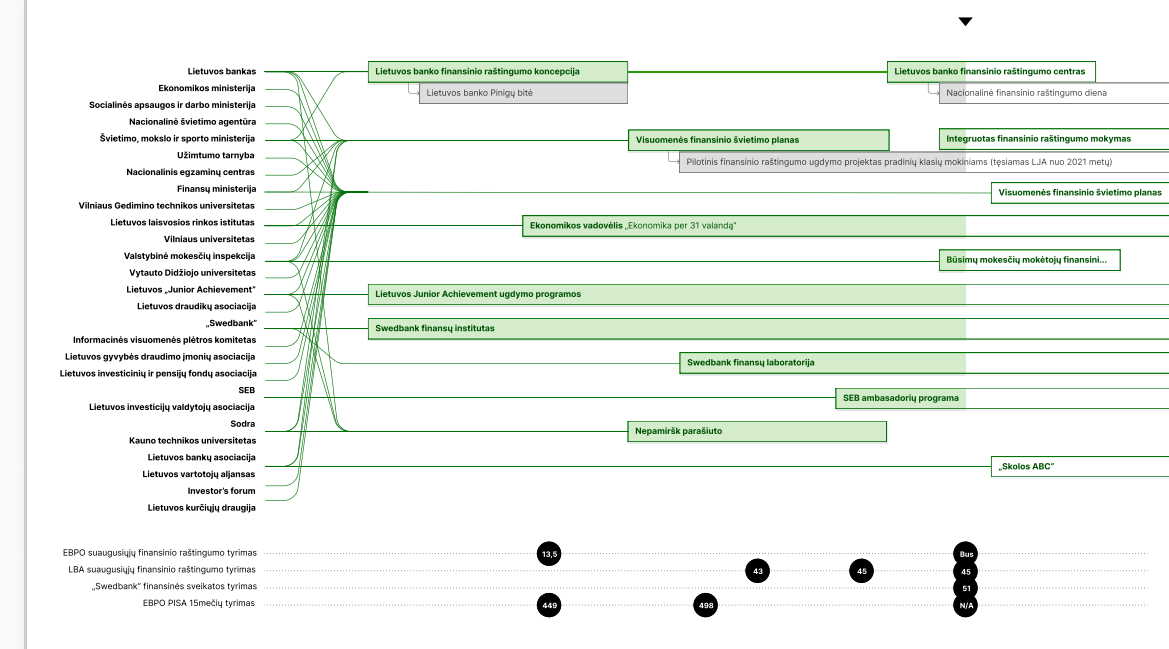
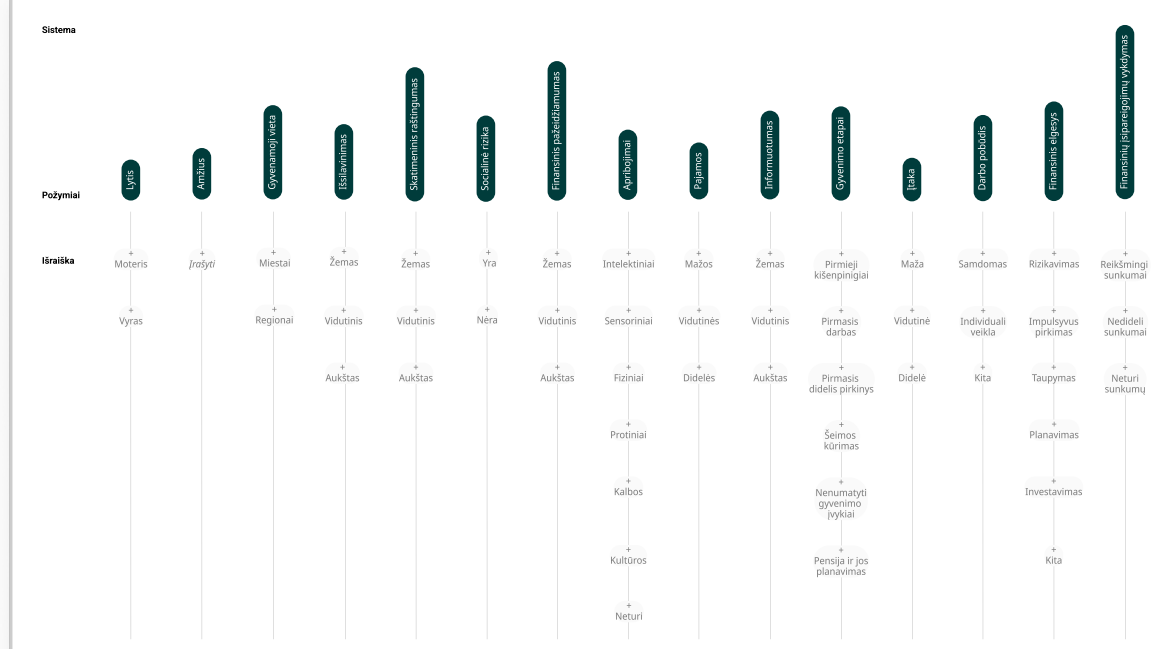
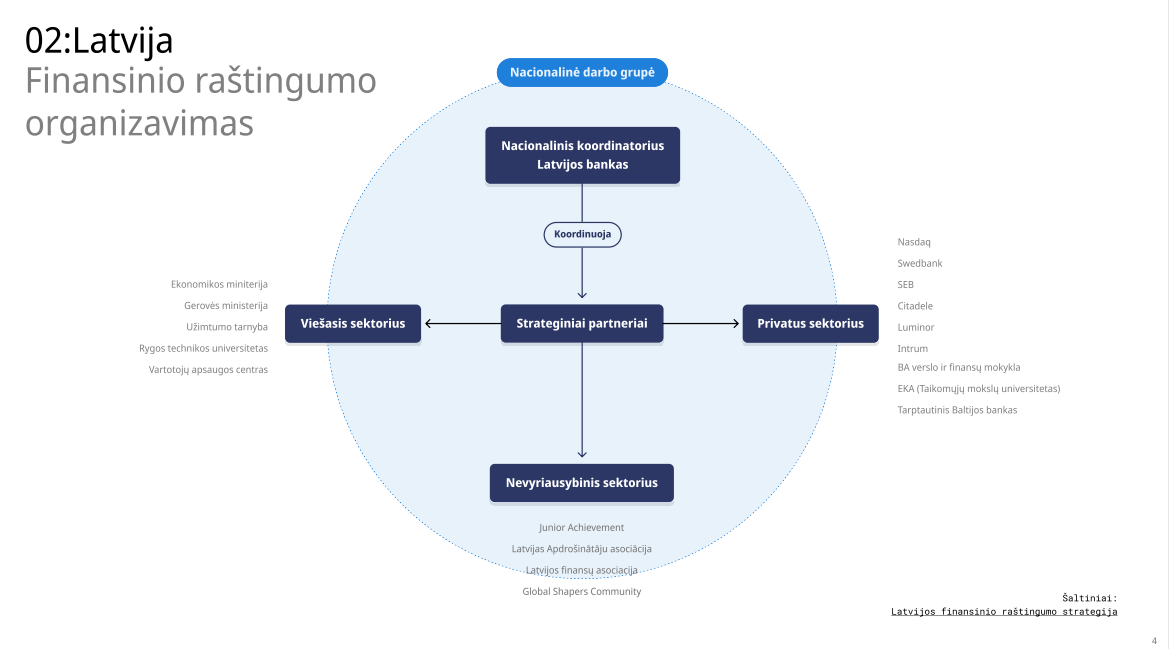
Išleisti informacinių leidinių skaičius: 19,000

Leidiniai pasiektų mokyklų skaičius: 700

Mokymais pasiektų moksleivių skaičius: 7000

Namų ūkių finansinė sveikata ir reikšmingi faktoriai

Finansinis pažeidžiamumas	Amžius	Lytis
Tredantis Lietuvos gyventojų yra finansiniai pažeidžiami.	Jauni suaugusieji reikalauja daugiau su finansine sveikata susijusių pagalbų priemonių.	Moterys turi mažiau finansinės laisvės bei yra labiau priklausomos nuo kitų.
Kasdien patiria su pinigais susiję stresą: 64%	Amžius, kuriam būdinga aukščiausia finansinė sveikata: 60+	Finansinės sveikatos rodiklis: Moterys 49, Vyrų 53
Jaučia finansinio stiprumo stoka: 45%	Amžius, kuriam būdinga žemiausia finansinė sveikata ir raštingumas: 18-29	Nėkaudu, kad jų namų ūkis yra pakankamai apsaugotas: 47% 41%
Negali apmokėti nemumetybi išlaidų iš savo lėšų: 36%		Pasirūpinti gera finansine sveikata: 36% 45%
Patiria tam tikrus sunkumų valdant savo skolas: 26%		Patiria asmeninių finansų pažeidžiamumą: 33% 29%
Nėra pajamų, kad galėt išlaikyti tokių patelių gyvenimo kokybę patenkti: 25%		

Skaitmeninis raštingumas

Skaitmeniniai raštingas žmogus geba informacijos rasti, ją vertinti, rikiuoti, valdyti, sauganaiškai kurti skaitmeninį turinį ir panaudoti jį siekdamas asmeninių ar profesinių tikslų (skaitmeninis elgesio standartas).

Žemas	Vidutinis	Aukštas
Žmonės turi ribotus gebėjimus naudotis skaitmeniniais technologijomis arba juos visiškai nenaudoja.	Žmonės naudoja internetą, išmaniosiomis technologijomis, tačiau turi ribotus gebėjimus atnaujinti informaciją ir (ar) nerspausti su technologija susiję.	Žmonės sėbė naujausias technologijas ir (ar) yra su jomis susipažinę, greitai prisitaiko prie pokyčių ir strategija jai / savo gyvenimui.
Indikatoriai: <ul style="list-style-type: none"> • nenaudoja skaitmeniniais informacijos šaltiniais arba neturi prieigos prie jų; • negali atnaujinti patikimų šaltinių naudodamiesi paieškos sistemomis; • negali išlaikyti ar atnaujinti turinio ir jį pateikti patikėtinai informacijai; • dirbtis patikėtinai sukuriamas sukčiavimo atvejais; • asmeninių duomenų apsauga žinų stoka; • informacijos priėjama kalba stoka. 	Indikatoriai: <ul style="list-style-type: none"> • atnaujina žinutėmis; • padidėjęs sukuriamas sukčiavimo atvejais; • ribotus gebėjimus atnaujinti patikimus šaltinius ar pateikti skirtingas paslaugas. 	Indikatoriai: <ul style="list-style-type: none"> • sėbė išlaikyti pasiekiamas savo žinomis ir atnaujinti turinį;
Galimybės: <ul style="list-style-type: none"> • išrašyti skaitmeninio raštingumo mokymus / profesinio ugdymo programas; • sukurti alternatyvų šaltinį informacijai gauti. 	Galimybės: <ul style="list-style-type: none"> • skaitmeniniai mokymai ir informacinės kampanijos specifiniais klausimais – je galėtų išlaikyti skaitmeninį raštingumą. 	Galimybės: <ul style="list-style-type: none"> • sudaroma puslapių kampanijos – testavimas ir žinovimas.

„Sulaidybinimas“: ugdymas per žaidimus

Ineraktyvūs žaidimai

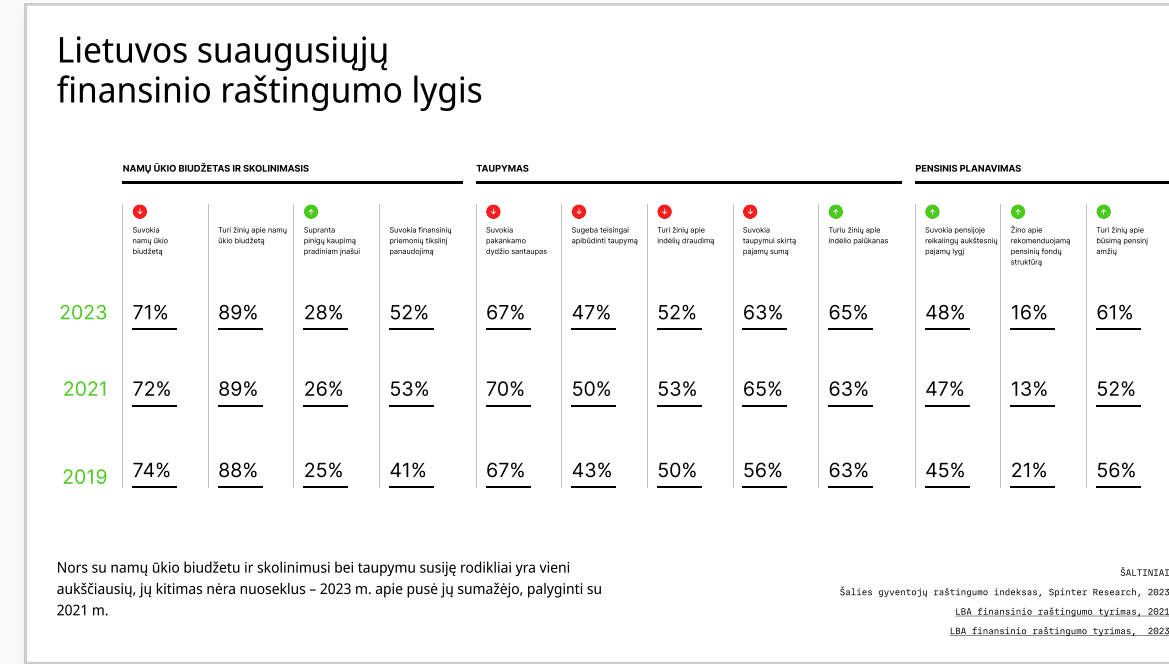
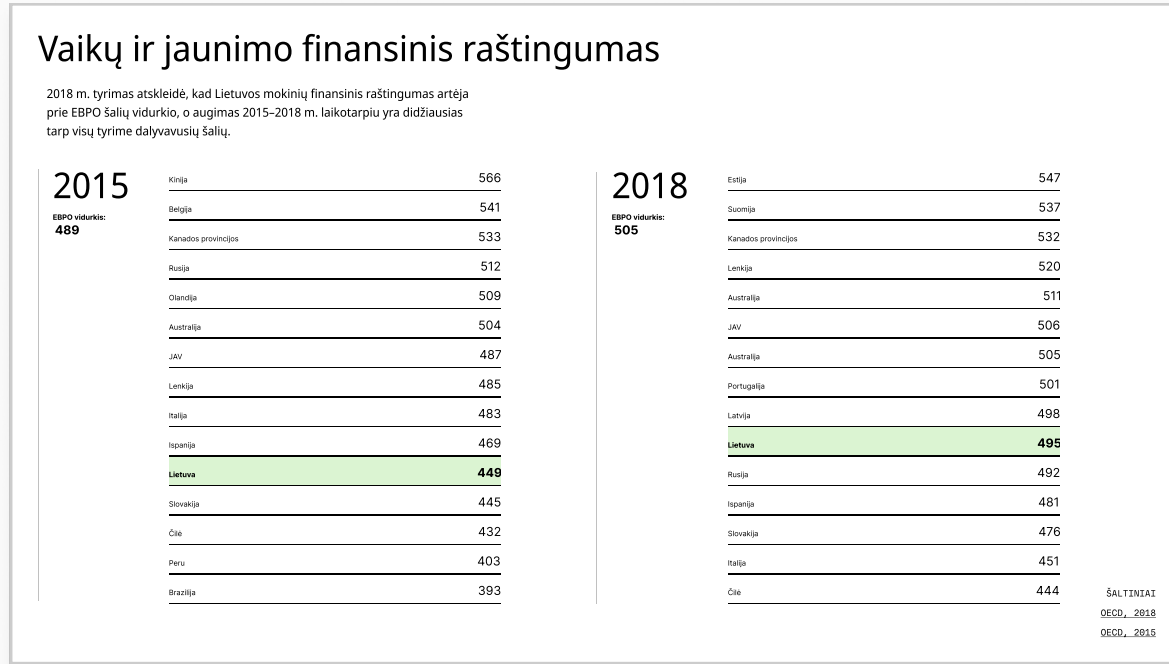
„Swedbank“ Finansų laboratorija – „unikali erdvė, padedanti išmaniai ir įdomiai susipažinti su pagrindinėmis ekonomikos ir asmeninių finansų valdymo temomis, suprasti, kaip planuojamas biudžetas, kodėl svarbu taupyti, ar kas yra atsakingas skolinimasis. Visa tai pateikiama pasitelkiant išmaniąsias technologijas bei žaidžiant interaktyvius žaidimus.“

Stalo žaidimai

Tikriausiai plačiausiai žinomas finansinis žaidimas yra „Monopolis“. Žaidimo tikslas yra pirkti ir parduoti nekilnojamoji turta. Tačiau finansiniu raštingumu suinteresuotos grupės nuolat kuria naujus žaidimus.

„Swedbank“ Finansų laboratorija 2023 balandžio mėnesį paskelbė viešąjį pirkimą stalo žaidimų sukūvimo prevencijos tema.

Suomijos Garantinio fondo ir Diakonijos taikomųjų mokslų universiteto studentai sukūrė stalo žaidimą „Ar užtenka pinigų?“, kuris yra skirtas didinti supratimą apie kasdienes išlaidas ir kaip išlaikyti pusiausvyrą bei laiku mokėti komunalinius mokesčius. Žaidimas yra laisvai prieinamas ir taisyklės, žaidimo lentą ir korteles galima parsisiųsti ir atsispausdinti.

04: Bendraamžių mokymas

Mokiniai

SEB ambasadorių programa moksleiviams.

Programos idėja 2021 metais gimė Estijoje ir nuo 2022 metų taip pat vykdoma Lietuvoje ir Latvijoje. Su moksleiviais kalbama finansinio raštingumo pagrindu, investavimo, antreprenyrestės ir sukūvimo temomis.

05: Darbdavių įtraukimas

Lietuva: projektas „Išmintingas asmeninių finansų valdymas“

Bendras Lietuvos banko ir Lietuvos oro uostų projektas, paskelbtas 2023 metų gegužę. Oro uostų darbuotojai kartą per mėnesį kviečiami prisijungti prie finansinių raštingumo didinti skirtų paskaitų. Projekto metu numatytas 7 paskaitų ciklas.

07: Austrija

Finansinio raštingumo organizavimas

Diagram showing the organizational structure in Austria, including 'Sekretoriatas' and 'Koordinacija'.

06: Italija

Finansinio raštingumo organizavimas

Diagram showing the organizational structure in Italy, including 'Viešasis sektorius' and 'Finansinio švietimo direkcija'.

PADĖTIS LIETUVOJE - ĮŽVALGOS

- 01 Trūksta nacionalinės finansinio raštingumo strategijos.

- 02 Trūksta tarpinstitucinės veiklos koordinatoriaus.

- 03 Valstybės lygmens planams trūksta įvertinimo ir darbų perdavimo.

- 04 Dauguma vykdomų iniciatyvų ir projektų yra trumpalaikiai ir toliau neplėtojami.

- 05 Trūksta iniciatyvų ir programų poveikio ilgalaikiai finansinio raštingumo raidai įvertinimo.

- 06 Trečdalis Lietuvos gyventojų yra finansiškai pažeidžiami. Silpnas ekonominių ir finansinių reiškinių supratimas neigiamai veikia įvairias finansinės gerovės sritis.

PADĖTIS UŽSIENYJE - ĮŽVALGOS

01 Didžioji dalis šalių turi nacionalines finansinio raštingumo strategijas, kurios sąlygoja efektyvesnę finansinio raštingumo plėtrą.

02 Finansinio raštingumo plėtros savininkai užtikrina veiksmingesnę strategijų įgyvendinimą.

03 Centriniai bankai yra patikimi ir politiškai nepriklausomi finansinio raštingumo strategijų kūrėjai, vykdymo koordinatoriai bei įgyvendintojai.

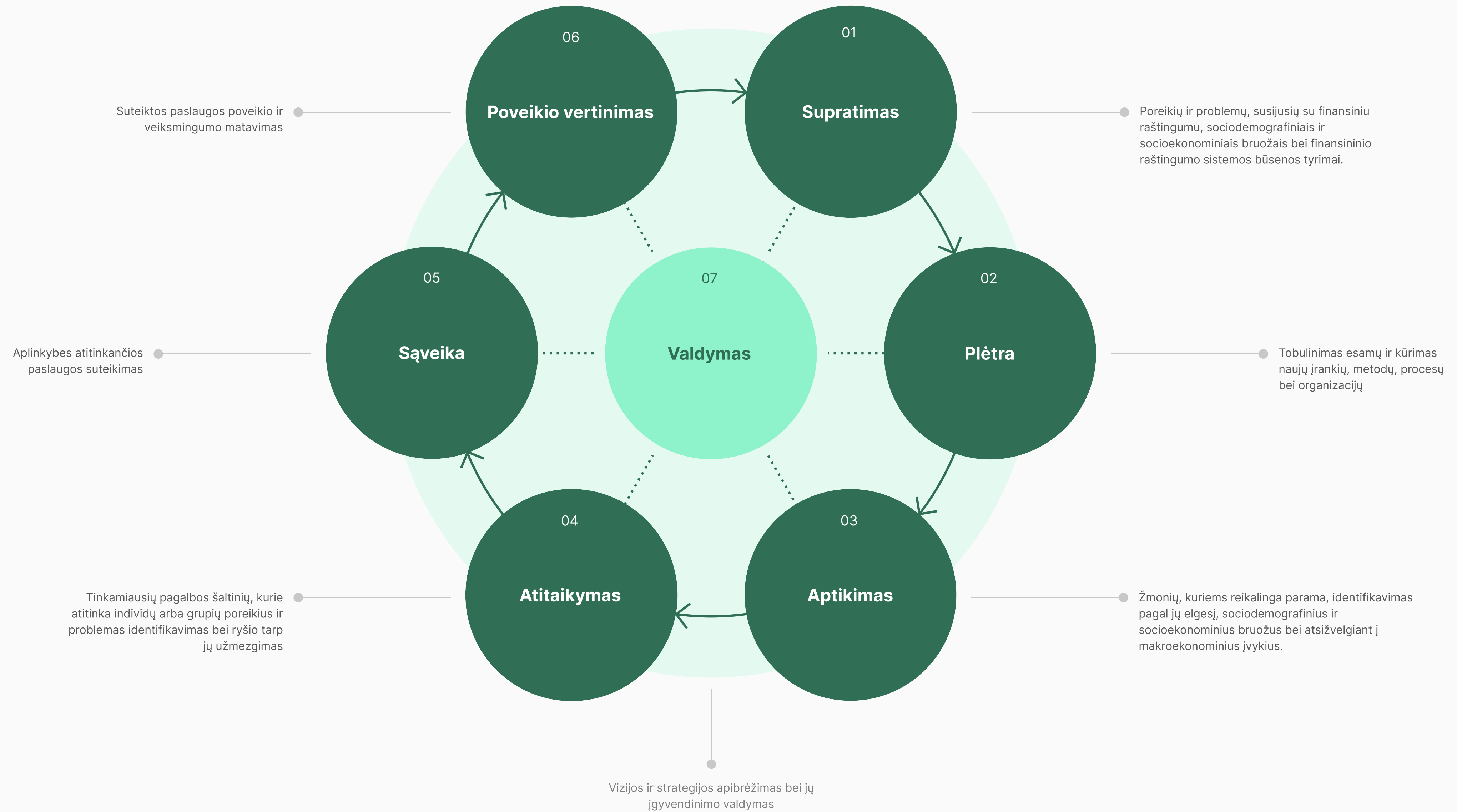
04 Suinteresuotųjų grupių bendradarbiavimas, iniciatyvų finansinis palaikymas, jų priežiūra ir vykdomų veiklų įvertinimas sąlygoja sėkmingesnę finansinio raštingumo strategijos įgyvendinimą.

05 Tikslinių grupių identifikavimas ir jiems pritaikytų iniciatyvų vykdymas yra veiksmingesnis nei apibendrintos visuomenės finansinio raštingumo programos.

FINANSINIO RAŠTINGUMO UGDYMO SISTEMA

Finansinio raštingumo ugdymas apima organizacijas, procesus, specialistus, įrankius ir kitus sąlyčio taškus (*angl. touchpoints*). Siūlomas modelis pagrįstas pagrindinių finansinį raštingumą stiprinančių funkcijų išskyrimu. Tai padės atrinkti kiekvienai veiklai vykdyti labiausiai tinkančias organizacijas ir koordinuoti jų pastangas.

FUNKCIJOS

SUPRATIMAS

Atliekamas poreikių ir problemų, susijusių su finansiniu raštingumu, sociodemografiniais ir socioekonominiais veiksniais, ir finansinio raštingumo padėties tyrimas.

TIKSLAI

Nustatyti ir suprasti tendencijas, svarbiausius asmenų poreikius ir problemas

Nustatyti ir suprasti asmenų elgesį, priklausantį nuo sociodemografinių ir socioekonominių bruožų ir galintį nurodyti poreikio arba problemos buvimą. Pagal bendrus bruožus, poreikius ir problemas apibrėžti tikslines grupes. Nustatyti, kokia aplinka ir veiklos, tikėtina, leistų geriau pasiekti tikslines grupes.

Nustatyti veiksmingiausias komunikacijos su tikslinėmis grupėmis metodus.

Nustatyti su finansinio raštingumo ugdymu susijusias organizacijas, programas, įrankius, specialistus ir paslaugas. Nustatyti finansinio raštingumo ugdymo spragas.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

+ Pasyviai gauti neapdorotus duomenis iš tam tikrų organizacijų. Duomenys turi apimti užklausų tipus, prašomas suteikti ar suteiktas paslaugas, tvarkomus atvejus ir kt. Organizacijos apima visus finansinio raštingumo ugdymo sistemos dalyvius – bankus, „Sodrą“, socialinės apsaugos organizacijas ir kt.

+ Centralizuoti duomenų rinkimą ir dalijimąsi jais.

+ Aktyviai rinkti duomenis taikant specialias duomenų rinkimo priemones (pvz., klausimynus ir interviu). Atlikti testus (angl. smoke test), kad būtų galima nustatyti susidomėjimo tam tikra tema ar paslauga lygį.

+ Apibendrinti ir analizuoti surinktus duomenis.

+ Tyrimai: aktyviai (pvz., pateikiant klausimynus) ir pasyviai (teikiant paslaugas) renkami duomenys apie asmenų poreikius ir problemas turi būti susiejami su platesniu kontekstu (pvz., renkant platesnės apimties sociodemografinius, socialinius ir ekonominius duomenis).

+ Analizė ir sintezė: sukurti tikslinius profilius, kuriuose asmens savybės būtų derinamos su tikėtinomis problemomis ir (ar) poreikiais.

+ Naudojantis tiksliniais profiliais nustatyti, kurios vietos, informacijos šaltiniai ir socialiniai kontekstai yra veiksmingiausi, norint pasiekti tikslines grupes ir (ar) asmenis ir juos sudominti (pvz., pasiekti 35 metų darbininkes per jų darbovietę).

+ Lankstus hipotezių patvirtinimas. Nedidelės apimties trumpalaikės programos, kurias įgyvendinat būtų patikrinamas hipotezių apie informacijos teikimo kanalus, kitus sąlyčio taškus ir tyrimo metodus pagrįstumas.

+ Atlikti esamų organizacijų auditą

+ Pasinaudoti turimomis žiniomis arba viešai prieinama informacija apie esamas organizacijas, programas, priemones ir specialistus.

+ Kreiptis į organizacijas su standartiniu klausimų rinkiniu, kad būtų galima sužinoti apie jų tikslus, funkcijas ir pan.

+ Sukurti viešai prieinamą, centralizuotą, nuolat prižiūrimą informacijos šaltinį.

+ Sukurti mechanizmą, kuris leistų organizacijoms apie save pranešti ir save identifikuoti.

APTIKIMAS

Atliekamas sociodemografinių ir socioekonominių bruožų turinčių asmenų, kuriems būdingi tam tikri poreikiai ir problemos, paieška, taip pat socialinės ir ekonominės aplinkos pokyčių stebėjimas.

TIKSLAI

Ieškoti asmenų, kuriems būdingi tam tikri didesnę problemos ar poreikio tikimybę rodantys sociodemografiniai ir socioekonominiai bruožai ir elgesys.

Stebėti su tam tikromis problemomis ar poreikiais dažniau susiduriančias sociodemografines ir socioekonimines grupes.

Ieškoti socialinėje ir ekonominėje aplinkoje pokyčių, kuriuos gali tekti paaiškinti asmenims arba kurie gali pareikalauti asmens reakcijos, neatsižvelgiant į sociodemografinius ir socioekonominius bruožus ir elgseną.

Ieškoti asmenų, kurie aiškiai įvardija, kad susiduria su problema ar poreikiu.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

+ Įvairiuose finansinio raštingumo ugdymui būdinguose kontekstuose įdiegta atrankos procedūra. Asmeninis ir automatinis elgesio, sociodemografinių ir socioekonominių bruožų vertinimas, padedantis nustatyti asmens ryšį su tam tikra grupe ir tikimybę patirti tam tikrus poreikius ar problemą.

+ Atrankos procedūra turi būti pagrįsta tiksliniais profiliais.

+ Orientuota į įvairią, nesusijusią su finansinio raštingumo ugdymu aplinką (pvz., mokykla ar darbovietė) ir nuoseklią tam tikrų socioekonominių ir sociodemografinių grupių prieigą užtikrinanti atrankos procedūra.

+ Tai reikalauja perduoti atsakomybę su tuo kontekstu susijusioms šalims (pvz., mokyklos mokytojui arba darbovietės žmogiškųjų išteklių specialistui).

+ Reguliarus socialinių, politinių ir ekonominių įvykių, galinčių turėti įtakos asmens finansinei gerovei, stebėjimas.

+ Sisteminiis duomenų iš įvairių organizacijų rinkimas arba jų kaupimas ir apibendrinimas.

+ Automatizuota tam tikrų raktinių žodžių paieška žiniasklaidoje.

+ Protokolas, informuojantis klientų atstovą, kokių veiksmų reikia imtis, kai asmuo kreipiasi asmeniškai (pvz., banko darbuotoją).

+ Išsamiai nurodyti tolesni veiksmai, taip pat ir dėl specializuotos pagalbos teikimo galimybės, kai asmuo, norėdamas gauti informaciją, naudojami skaitmeniniu šaltiniu (pvz., interneto svetaine).

+ Kai kreipiamasi į trečiąsias šalis (pvz., darbovietės žmogiškųjų išteklių specialistą), jos turi turėti prieigą prie viešo šaltinio, kuriame išsamiai nurodyti tolesni veiksmai ir informacija apie pagalbos, kurios gali prireikti asmeniui, teikimo galimybę.

ATITAIKYMAS

Nustatomos organizacijos, kurios gali padėti tenkinant tam tikrus asmenų ar grupių poreikius, problemas, taip pat turimi ištekliai, ir jie susiejami su asmenimis ar grupėmis.

TIKSLAI

Užfiksuoti tam tikrą poreikį, problemą, su kuria susiduria asmuo ar grupė.

Nustatyti pagalbą asmeniui ar grupei galinčius suteikti subjektus (organizacijos, programos, specialistai ar kt.).

Suvesti asmenį ar grupę su pagalba galinčiu teikti subjektu arba tokį subjektą su asmeniu ar grupe.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

+ Centralizuotas, saugus informacijos apie tam tikrą asmenį ir jo bylą šaltinis, prie kurio prieigą turi ir kurį valdo įvairios susijusios šalys. Vieno subjekto surinkta informacija perduodama kitiems paslaugų grandinės subjektams.

+ Specialistams skirtos gairės, kuriose išsamiai nurodoma, kokią konkrečią informaciją arba asmens ar grupės požymius reikia fiksuoti.

+ Vienas bendras, viešai prieinamas šaltinis, kuriame išvardytos visos organizacijos (programos) ir jų sprendžiami klausimai, taip pat susisiekimui būdai.

+ Procedūros, kaip gali būti keliami paslaugų ar tam tikrą pagalbą teikiančių organizacijų trūkumo klausimai.

+ Aiškūs naujų organizacijų (programų) prisijungimo prie paslaugų tinklo būdai.

+ Infrastruktūra ir gairės, kaip suvesti asmenį su tam tikra paslauga ir atvirkščiai.

SĄVEIKA

Tikrinama sąveika ir tam tikrų paslaugų asmenims ir grupėms teikimas.

TIKSLAI

Užtikrinti, kad iniciatyvos atitiktų asmenims įprastus informacijos gavimo ir naudojimo būdus.

Užtikrinti, kad būtų įgyjama naujų įgūdžių.

Užtikrinti finansinės elgsenos pokyčius.

Užtikrinti, kad būtų įgyjama žinių.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

+ Įvairūs informacijos sklaidos šaltiniai.

+ Skaitmeninės ir (ar) fizinės informacijos sklaidos priemonės.

+ Asmeninė arba nuotolinė informacijos sklaida.

+ Medžiaga ir programos, leidžiančios praktiškai patikrinti žinias.

+ Priemonės, leidžiančios įvertinti pažangą.

+ Mokymas ir mentorystė.

+ Tarpusavio mokymasis arba instruktoriaus valdomas mokymasis.

+ Grįžtamasis ryšys suteikus paslaugą.

+ Ilgalaikių duomenų rinkimas.

+ Galimybė gauti nuolatinę paramą.

+ Mentorystė.

+ Prieinami asmeniniai įrankiai (pvz., biudžeto planavimo programėlės ir kt.)

+ Grįžtamasis ryšys suteikus paslaugą.

+ Ilgalaikių duomenų rinkimas.

+ Dalijamoji medžiaga, prie kurios, suteikus paslaugą, asmuo galėtų sugrįžti.

PLĖTRA

Tobulinamos esamos finansinio raštingumo ugdymo priemonės, procesai ir kiti sąlyčio taškai arba kuriami nauji.

TIKSLAI

Konceptualizuoti finansinio raštingumo ugdymo priemonės, procesus.

Sukurti arba tobulinti finansinio raštingumo ugdymo priemonės, procesus.

Nustatyti, plėtoti kitus sąlyčio taškus, tobulinti juose vykdomus arba įdiegti naujus procesus.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

- + Organizacijoje dirbantis strategas, dizaineris, kitas specialistas.
- + Asmenys, gerai išmanantys finansinio raštingumo situaciją.
- + Žinios, kaip samdyti kitus tiekėjus, galėsiančius kurti priemonės.
- + Kūrybinės dirbtuvės idėjoms generuoti.

- + Sukurti specialistų profesionalų samdymo procesą, kad jie galėtų projektuoti, programuoti ir kitaip kurti reikiamas finansinio raštingumo ugdymo priemonės.
- + Aprašyti finansinio raštingumo ugdymo priemonių testavimo procedūrą.
- + Sukurti procesus, leisiančius tobulinti esamas finansinio raštingumo ugdymo programas ir iniciatyvas ir (ar) jas plėtoti.

- + Remiantis surinkta informacija, rasti geriausius sąlyčio taškus finansinio raštingumo ugdymo paslaugoms teikti.
- + Užmegzti ryšį su įvairiomis trečiosiomis šalimis.
- + Bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo gairės.

POVEIKIO VERTINIMAS

Vertinamas suteiktų finansinio raštingumo ugdymo paslaugų poveikis ir veiksmingumas.

TIKSLAI

Įvertinti paslaugų pasiekiamumą.

Įvertinti įgytas žinias.

Įvertinti elgesio pokyčius.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

+
Įvertinti informacijos, paslaugos pristatymo kanalo (mechanizmo) veiksmingumą.

+
Matuoti tam tikrų išteklių prieinamumo rodiklius.

+
Įvertinti pateiktos informacijos prieinamumą, aktualumą ir veiksmingumą.

+
Reguliariai vertinti skirtingų tikslinių grupių finansinio raštingumo žinias.

+
Įvertinti finansinės elgsenos pokyčių reikšmingumą, nuoseklumą ir kokybę (geresnė ar blogesnė).

+
Nuolat arba reguliariai atlikti finansinės gerovės vertinimą (sutaupų padidėjimas, skolų sumažėjimas ir kt.).

+
Savianalizė, klausimynai ir testai.

VALDYSENA

Apibrėžia ir palengvina strategijos įgyvendinimą ir užtikrina įvairių suinteresuotųjų šalių teikiamų finansinio raštingumo ugdymo paslaugų koordinavimą.

TIKSLAI

Parengti finansinio raštingumo stiprinimo politiką.

Priimti sprendimus, susijusius su finansinio raštingumo ugdymu.

Koordinuoti su finansinio raštingumo ugdymu susijusią suinteresuotųjų šalių veiklą ir iniciatyvas.

PROCESAI IR ĮRANKIAI

- + Inicijuoti įstatymų pakeitimus arba teikti pasiūlymus dėl įstatymų pakeitimo.
- + Parengti šalies finansinio raštingumo stiprinimo strategiją.
- + Prieiga prie valdžios struktūrų.

- + Parengti finansinio raštingumo ugdymo iniciatyvų finansavimo planą.
- + Sukurti komunikacijos su įvairiomis suinteresuotomis šalimis planą.
- + Turėti prieigą prie naujausių duomenų ir įžvalgų.

- + Sukurti aiškų planą, kuris leistų suburti suinteresuotąsias šalis bendram tikslui ir užtikrinti strategijos laikymąsi.
- + Nustatyti aiškius naujų šalių prisijungimo prie finansinio raštingumo ugdymo būdus.
- + Perleisti tam tikras pareigas suinteresuotosioms šalims.

VARTOTOJO PATYRIMO KELIAS

Vienas pagrindinių veiksnių, nulemiančių finansinio raštingumo ugdymo sėkmę, – su šiuo ugdymu susijusios asmenų patirtys. Gebėjimas kurti pasitikėjimą, įvardyti vertę ir atitikti individualias gyvenimo aplinkybes nulemia teigiamą finansinę elgseną ir finansinės gerovės puoselėjimą.

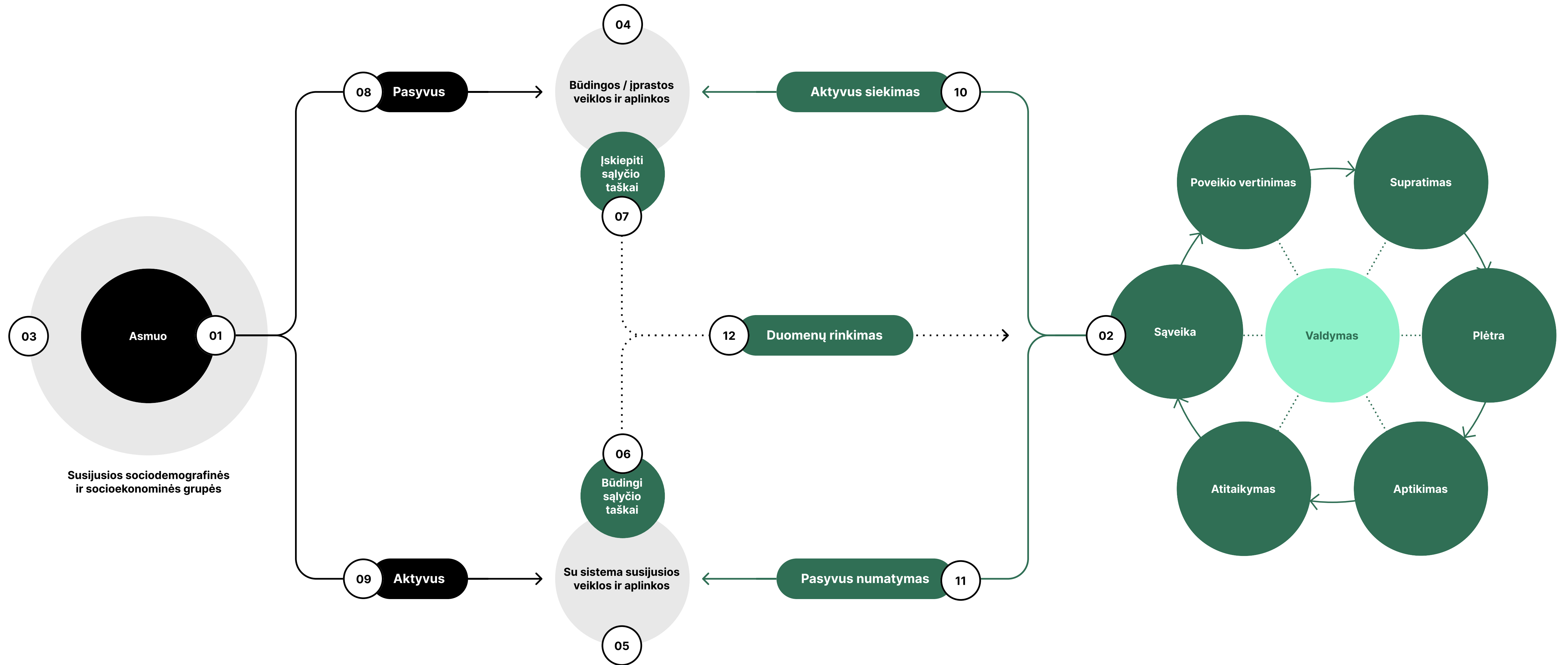
VARTOTOJO PATYRIMO KELIAS

PLAČIOJI EKOSISTEMA

Puoselėjant gyventojų finansinę gerovę, su finansinio raštingumo ugdymu susijusios organizacijos turi ne tik plėsti savo funkcijas ar teikiamų paslaugų struktūrą, bet ir palaikyti ryšius su kitomis organizacijomis, taip pat kurti mechanizmus, leidžiančius patenkinti įvairių poreikių ir problemų turinčius asmenis, ir lanksčiai prisitaikyti prie jų gyvenimo aplinkybių.

FINANSINIO RAŠTINGUMO EKOSISTEMA

FINANSINIO RAŠTINGUMO EKOSISTEMA

01

Asmuo

Tai pagrindinis finansinio raštingumo ugdymo dėmesio objektas. Asmenys gali būti apibūdinami pagal elgesį, sociodemografinius, socioekonominius bruožus ir grupes, kurioms priklauso, taip pat būdingą aplinką (kontekstą). Šie dėmenys gali padėti nustatyti poreikio arba problemos tikimybę, kai asmuo atvirai to neįvardija arba atsisako nuo tiesioginės sąveikos su finansinio raštingumo ugdymu.

02

Finansinio raštingumo sistema

Organizacijos, procesai, specialistai, įrankiai ir kiti sąlyčio taškai, skirti finansinio raštingumo ugdymo paslaugoms teikti.

03

Susijusios socioekonominės ir sociodemografinės grupės

Asmens priklausymas tam tikrai grupei gali rodyti didesnę tikimybę ar polinkį patirti tam tikrą poreikį ar problemą. Šių grupių ir jų savybių išmanymas padeda susiaurinti sąrašą finansinio raštingumo ugdymo veiklų ir aplinkos (konteksto), kurioje asmenys gali būti sėkmingai pasiekti.

04

Būdingos / įprastos veiklos ir aplinkos

Įprasta asmenų veikla (pvz., viešojo transporto laukimas, TV žiūrėjimas ir kt.) ir vietos, kuriose jis reguliariai lankosi (pvz., darbovietė, švietimo įstaiga ir kt.), gali rodyti jo sąsają su socioekonominiais ir sociodemografiniais bruožais ir padėti su finansinio raštingumo ugdymu susijusioms organizacijoms numatyti, kur ir kada asmenį galima pasiekti tuo atveju, jeigu jis aktyviai neieško finansinio raštingumo ugdymo pagalbos.

05

Su sistema susijusios veiklos ir aplinkos

Su finansinio raštingumo ugdymu susijusi veikla (pvz., skambutis mokesčių inspekcijai, pokalbis su banko specialistu) ir aplinka (banko, „Sodros“ biuras) yra nuolatiniai, visiškai kontroliuojami sąlyčio taškai su aktyviai ieškančiais paramos asmenimis.

06

Būdingi sąlyčio taškai

Finansinio raštingumo ugdymo sistemai tiesiogiai priklausantys sąlyčio taškai (pvz., banko specialistas banke, straipsnis interneto svetainėje ir kt.).

07

Įskiepyti sąlyčio taškai

Finansinio raštingumo ugdymo sistemai nepriklausantys sąlyčio taškai, kuriuos su finansinio raštingumo ugdymu susijusios organizacijos parengia ir įdiegia į asmenims įprastą veiklą ir aplinką. Tai leidžia pasiekti finansinio raštingumo ugdymo vengiančius arba negalinčius dėl to tiesiogiai susisiekti asmenis.

08

Pasyvus elgesys

Toks elgesys nusako suvokimo apie savo poreikius ir problemas arba noro jas spręsti trūkumą. Būtina, kad finansinio raštingumo ugdymo informacija pasiektų tokius asmenis, nes jie patys nėra linkę kreiptis pagalbos.

09

Aktyvus elgesys

Tai savo poreikius ir problemas suvokiantiems ir siekiantiems jas išspręsti asmenims būdingas elgesys.

10

Aktyvus siekimas

Finansinio raštingumo ugdymo sistemos atsakas į savo poreikių ir problemų nesuvokiančius arba vengiančius jas spręsti asmenis. Šiuo atveju asmenų paieška vykdoma atsižvelgiant į tiesiogiai su finansinio raštingumo ugdymu nesusijusias veiklas ir aplinką.

11

Pasyvus numatymas

Finansinio raštingumo ugdymo sistemos atsakas į paramos aktyviai siekiančius asmenis. Šiuo atveju individai pasiekiami jiems tiesiogiai kreipiantis į finansinę sistemą su ja susijusių veiklų ir aplinkų kontekste.

12

Duomenų rinkimas

Tai vienas pamatinių finansinio raštingumo ugdymo procesų. Duomenys renkami siekiant išmokti numatyti potencialius poreikius ir problemas, nustatyti poreikius ir problemas patiriančius asmenis ir matuoti finansinio raštingumo ugdymo priemonių veiksmingumą.

PLĒTROS STRATEGIJA

Vizijos įgyvendinimas grindžiamas tikslinių grupių ir su jomis susijusių ugdymo scenarijų išdėstymu pagal svarbą, atsižvelgiant į aktualumą ir sudėtingumą. Mažų, lengviau suprantamų ir pasiekiamų grupių problemų sprendimas leidžia apibrėžti pamatinius finansinio raštingumo ugdymo procesus, kurie vėliau plėtojami ir pritaikomi taip, kad tiktų kitoms grupėms ar scenarijams. Susitelkimas į galutinį vartotoją ir jam sukuriamą vertę sudaro sąlygas lanksčiau nustatyti prioritetus ir plėtoti su jais susijusius procesus ir struktūras.

ESMINIAI FAKTORIAI

Norint apibrėžti finansinio raštingumo sistemos kūrimo etapus remiantis scenarijų sudėtingumu, reikia atsižvelgti į du veiksnius - individo sąveiką su sistema ir jo požiūrį.

Sąveikos būdas

Sąveikos būdas apibūdina individo ir sistemos santykį bei tai, kas šį santykį nulemia. Bendrai šį santykį galima suskirstyti į dvi dalis - intervenciją ir prevenciją.

- + **Intervencija** apibūdina scenarijus, kuomet poreikiai ar problemos jau žinomi ir daro įtaką individo gerovei.
- + **Prevencija** apibūdina scenarijus, kai poreikiai ar problemos dar neegzistuoja ar nėra žinomi, tačiau gali būti numatomi ir jais užsiimama dar prieš tai, kai jie gali turėti įtaką individo gerovei.

Intervencija kelia mažiau iššūkių nei prevencija aptikimo požiūriu - esama problema pasireiškia akivaizdžiai, o potencialiai problemai reikia duomenų įžvalgų, kurios padėtų nustatyti problemos tikimybę ir (arba) ją nuspėti.

Požiūris

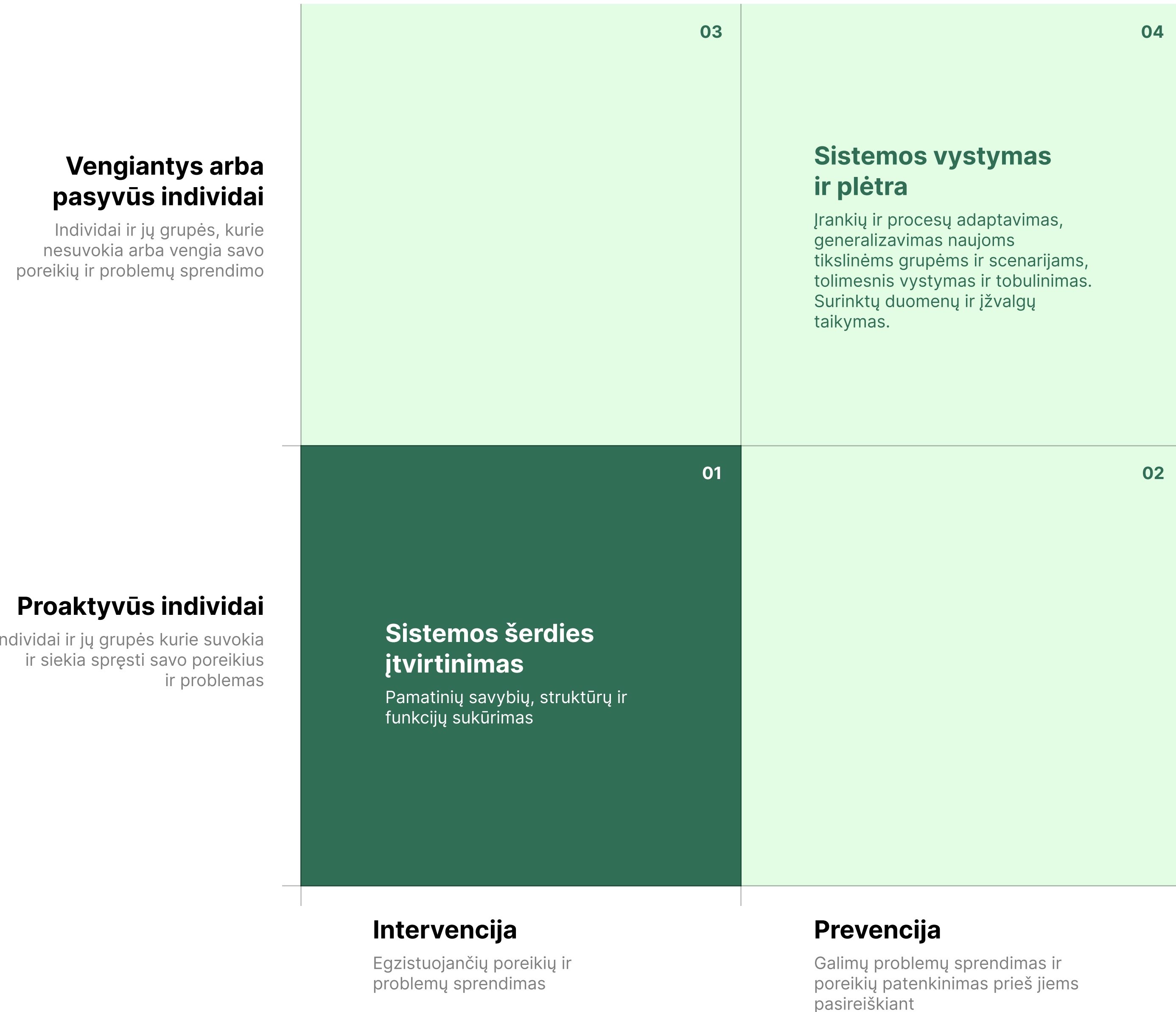
Požiūris apibūdina individo santykį su jo problema ar poreikiu.

- + **Proaktyvūs** individai žino savo poreikius ir problemas ir nori poreikius patenkinti bei problemas išspręsti. Jie ieškos būdų gauti paramą ir bus linkę priimti siūlomą pagalbą.
- + **Nesusivokę** individai nesupranta ar nežino, kad turi kažkokį poreikį ar problemą - jie pagalbos ar informacijos neieško patys, tačiau nesipriešins priimti pagalbą ar informaciją.
- + **Susivokę ir vengiantys** individai žino, kad turi poreikį ar problemą, tačiau nenori nieko dėl to daryti - jie pagalbos neieškos ir taip pat gali priešintis pagalbai iš išorės.

Proaktyvūs vartotojai kelia mažiau iššūkių, nes jų nereikia aktyviai ieškoti - jie sieks finansinio raštingumo pagalbos ir informuos sistemą apie save sistemos kontroliuojamoje aplinkoje ir kontekste (banke, Užimtumo taryboje ir pan.).

Nesusivokę ir vengiantys vartotojai kelia sudėtingesnius iššūkius. Kadangi šie žmonės nesikreipia pagalbos, sistema negali sužinoti apie konkrečius asmenis, o turi daryti išvadą apie jų egzistavimą, remdamasi tyrimais ir duomenimis. Taip pat turi aktyviai ieškoti šių žmonių jiems gerai pažįstamose aplinkose ir kontekstuose, kurie nėra tiesiogiai susiję su finansinio raštingumo organizacijomis (darbovietė, mokyklos ir pan.). Be to, šie asmenys gali susidurti su kliūtimis, kurios riboja jų galimybes ir norą pripažinti ar spręsti savo problemas.

FAZĖS

FAZĖS

TIKSLAS	PAMATŲ SUDĖJIMAS		ITERACIJOS IR PLĖTRA	
FAZĖ	01	02	03	04
	Intervencija proaktyvūs individams	Prevenција proaktyviems individams	Intervencija pasyviems ir vengiantiems individams	Prevenција pasyviems ir vengiantiems individams
SCENARIJAI	Atvirai išreikiamų poreikių ir problemų sprendimas, individams aktyviai siekiant sąveikos su finansinio raštingumo sistema, apibūdinimas mažiausiu papildomų kliūčių kiekiu. Finansinio raštingumo sistemai nereikia ieškoti šių individų arba įveikti žmonių vengimo / pasipriešinimo pagalbai elgesio. Visas dėmesys gali būti sutelktas į metodų, puselėjančių finansines žinias, įgūdžius ir elgesio pokyčius, kūrimą ir duomenų rinkimą.	Finansinio raštingumo scenarijų sudėtingumas didėja, sąveikos pobūdžiui pasikeičiant iš intervencijos į prevenciją. Sistema turi aktyviai siekti žmonių jiems būdingų veiklų ir aplinkų kontekste. Praeitoje fazėje vykdytas duomenų rinkimas gali padėti numatyti potencialius poreikius ir problemas, bei efektyviai identifikuoti tikslines grupes kurioms reikia paramos. Praplėstas tikslinių grupių ir scenarijų ratas gali padėti kuriamų įrankių adaptavimui ir testavimui.	Pereinant į trečią fazę, tikslinių grupių ir scenarijų sudėtingumas didėja toliau. Sistema turi ne tik rasti tikslinėms grupėms priklausančius individus, bet taip pat įtikinti poreikių / problemų pripažinimo vengiančius žmones siekti jų sprendimo. Pirmoje fazėje sukurtos intervencinės priemonės gali būti adaptuojamos, praplečiant jas papildomais vengimo elgesio įveikimo priemonėmis.	Kvirta fazė taip pat turi savitų sudėtingumų. Sistema turi ne tik rasti individus ir įveikti jų pasipriešinimą, ji taip pat turi numatyti potencialius poreikius ir problemas, remiantis praeitų fazių eigoje surinktais duomenimis.
POREIKIAI / KLIŪTYS	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Finansinio raštingumo puoselėjimas ✗ Numatyti poreikį / problemą ✗ Rasti žmones ✗ Įveikti pasipriešinimą 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Finansinio raštingumo puoselėjimas ✓ Numatyti poreikį / problemą ✓ Rasti žmones ✗ Įveikti pasipriešinimą 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Finansinio raštingumo puoselėjimas ✗ Numatyti poreikį / problemą ✓ Rasti žmones ✓ Įveikti pasipriešinimą 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Finansinio raštingumo puoselėjimas ✓ Numatyti poreikį / problemą ✓ Rasti žmones ✓ Įveikti pasipriešinimą

FUNKCIJŲ DELEGAVIMAS

Atsižvelgiant į dabartinę finansinio raštingumo organizacijų ir programų įvairovę, svarbu turėti aiškų metodą, kaip sujungti tinkamas organizacijas su atitinkamomis užduotimis, atsižvelgiant į jų patirtį ir gebėjimus. Toliau pateikti funkcinio profiliavimo įrankiai demonstruoja taupią (angl. lean), keičiamo dydžio sistemą, kurią galima naudoti įvairių organizacijų savybėms ir gebėjimams įvertinti ir tokiu būdu priskirti šias organizacijas įvairioms funkcijoms bei užduotims atlikti.

FUNKCINIS PROFILIAVIMAS

FUNKCIJOS	TIRIAMOJI Supratimas + įvertinimas	PLĖTROS	PASLAUGOS TEIKIMO Aptikimas + atitaikymas + sąveika	VALDYMO
SAVYBĖS IR PAJĖGUMAI	<ul style="list-style-type: none"> + Prieiga prie šaltinio + Duomenų rinkimas + Duomenų analizė + Įžvalgų sintezė + Komunikacija su partneriais + Informacijos sklaida 	<ul style="list-style-type: none"> + Konceptualizacija + Paslaugų ir produktų dizainas + Medžiagos parengimas + Programų plėtra ir kūrimas + Vystymas per iteracijas + Prototipų ruošimas ir testavimas + Taikymas 	<ul style="list-style-type: none"> + Priėjimas prie gavėjų + Prieiga prie paslaugų gavėjų, jiems būdingos veiklos ir aplinkos (konteksto). + Paslaugų gavėjų atranka ir profiliavimas + Konsultavimas + Mentorstė + Švietimas + Poveikio sekimas + Atvejo valdymas 	<ul style="list-style-type: none"> + Aukšto lygio ekspertizė finansinio raštingumo srityje + Autoritetas/ vykdomoji valdžia + Finansavimo valdymas / priėjimas prie finansavimo šaltinių + Nustatyti organizacijų, programų ir procesų valdymo metodai ir patirtis + Žinios ir priėjimas prie visų su finansinių raštingumu susijusių dalyvių + Prieiga prie visų finansinio raštingumo ugdymo sistemos duomenų + Teisinės viešosios politikos kūrimo žinios

FUNKCINIS PROFILIAVIMAS: SĄVOKOS

Šiame straipsnyje apibūdinamos pagrindinės funkcijos, kurios padeda organizacijai efektyviau dirbti ir pasiekti savo tikslus. Šios funkcijos yra susijusios su žmonių, išteklių ir informacijos valdymu, bei su organizacijos kultūros ir vertybių formavimu.

Prieiga prie šaltinio

Organizacija turi galimybę pasiekti tikslinę grupę ir rinkti duomenis ją stebėdama arba bendraudama tiesiogiai.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Duomenų rinkimas

Organizacija turi duomenų rinkimo įrankių, įgūdžių ir žinių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Duomenų analizė

Organizacija turi įrankių, įgūdžių ir žinių duomenų analizei atlikti.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Įžvalgų sintezė

Organizacija turi įrankių, įgūdžių ir žinių įžvalgoms ir išvadoms formuluoti.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Komunikacija su partneriais

Organizacija turi galimybę pasiekti sąlygas rinkti ir analizuoti duomenis sudarančius partnerius ir bendradarbiauti su jais.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Informacijos sklaida

Organizacija turi visuomenės informavimo apie savo darbą ir jo rezultatus priemonių ir įgūdžių.

Konceptualizacija

Organizacija turi idėjų kūrimo įgūdžių ir žinių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Paslaugų ir produktų dizainas

Organizacija turi komunikacijos, infrastruktūros ir kitokių priemonių, skirtų asmenų poreikiams ir problemoms spręsti, kūrimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Medžiagos parengimas

Organizacija turi informacinių priemonių, skirtų finansinio raštingumo ugdymo paslaugoms teikti, parengimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Programų plėtra ir kūrimas

Organizacija turi žinias, įgūdžius ir įrankius kurti bei plėtoti finansinio raštingumo programas.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Vystymas per iteracijas

Organizacija turi duomenimis pagrįstų iteratyvių finansinio raštingumo ugdymo priemonių plėtros žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Prototipų ruošimas ir testavimas

Organizacija turi pradinių finansinio raštingumo raidos priemonių versijų kūrimo ir įvertinimo atliekant įvairius matavimus žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Taikymas

Organizacija turi finansinio raštingumo ugdymo priemonių taikymo tikslinėms grupėms žinių, įgūdžių ir įrankių.

Prieiga prie paslaugų gavėjų, jiems būdingos veiklos ir aplinkos (konteksto)

Organizacija turi galimybę pasiekti tikslines grupes ir tiesiogiai joms teikti finansinio raštingumo ugdymo paslaugas.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Paslaugų gavėjų atranka ir profiliavimas

Organizacija turi tikslinių grupių diferencijavimo ir aprašymo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Konsultavimas

Organizacija turi tikslinių grupių konsultavimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi patarimų ir mokymų tikslinėms grupėms paslaugų teikimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi tikslinių grupių švietimo finansinio raštingumo temomis žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi duomenų apie teikiamų finansinio raštingumo ugdymo paslaugų veiksmingumą rinkimo ir įžvalgų darymo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi tęstinio darbo ir paslaugų tikslinėms grupėms teikimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi tęstinio darbo ir paslaugų tikslinėms grupėms teikimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Aukšto lygio ekspertizė finansinio raštingumo srityje

Organizacija turi visapuses ir galias žinias ir įžvalgas apie finansinį raštingumą.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija gali valdyti finansinius išteklius ir savo nuožiūra skirti juos įvairioms veikloms.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija žino apie visus finansinio raštingumo ugdymo sistemos dalyvius, gali juos pasiekti ir su jais bendrauti.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija gali pasiekti visus su finansinio raštingumo ugdymo sistemos plėtra susijusius duomenis ir jais naudotis.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi įtakos darymo arba tiesioginių viešosios politikos veiksmų atlikimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

Organizacija turi galimybę rinkti duomenis iš šaltinių, kurie yra susiję su organizacijos veikla.

Organizacija turi įtakos darymo arba tiesioginių viešosios politikos veiksmų atlikimo žinių, įgūdžių ir įrankių.

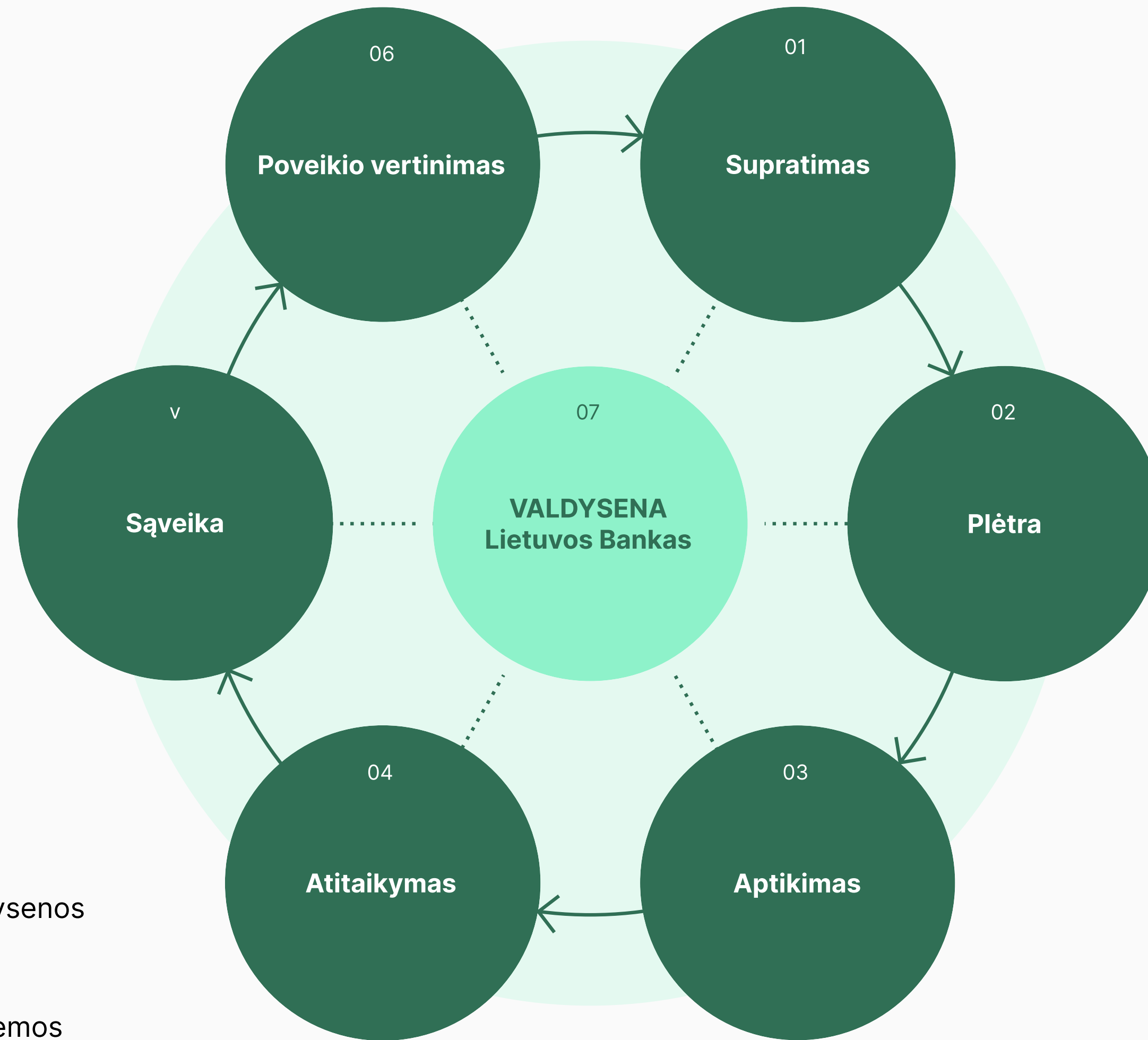
FUNKCINIS PROFILIAVIMAS

Toliau pateiktas pavyzdys rodo, kaip organizacija, šiuo atveju Lietuvos bankas, gali būti įvertinta remiantis jos gebėjimais ir savybėmis. Remiantis funkcinio profiliavimu, Lietuvos bankui gali būti priskirta tam tikra funkcija ir jis gali rasti tinkamiausią vietą bendroje finansinio raštingumo sistemoje.

FUNKCINIS PROFILIAVIMAS: LIETUVOS BANKAS

FUNKCIJOS	TIRIAMOJI Supratimas + įvertinimas	PLĖTROS	PASLAUGOS TEIKIMO Aptikimas + atitaikymas + sąveika	VALDYMO
SAVYBĖS IR PAJĖUMAI				
	+ Prieiga prie šaltinio	✓ Konceptualizacija	+ Priėjimas prie gavėjų	✓ Aukšto lygio ekspertizė finansinio raštingumo srityje
	✓ Duomenų rinkimas	+ Paslaugų ir produktų dizainas	✗ Priėjimas prie gavėjų gimtosios aplinkos ir konteksto	✓ Autoritetas/ vykdomoji valdžia
	✓ Duomenų analizė	+ Medžiagos ruošimas	+ Gavėjų atranka ir profiliavimas	+ Finansavimo valdymas / priėjimas prie finansavimo šaltinių
	✓ Įžvalgų sintezė	✓ Programų vystymas ir kūrimas	✓ Konsultavimas	+ Nustatyti organizacijų, programų ir procesų valdymo metodai ir patirtis
	→ Komunikacija su partneriais	+ Vystymas per iteracijas	+ Mentorystė	✓ Žinios ir priėjimas prie visų su finansinių raštingumu susijusių dalyvių
	+ Informacijos sklaida	+ Prototipų ruošimas ir testavimas	✓ Švietimo vykdymas	✓ Prieiga prie holistinių duomenų
		→ Taikymas	→ Poveikio sekimas	✓ Teisinės viešosios politikos kūrimo žinios
			+ Atvejo valdymas	

FUNKCINIS PROFILIAVIMAS

Lietuvos bankas yra unikaliajje pozicijoje vykdyti valdysenos funkciją finansinio raštingumo sistemoje:

- nepriklausomas politiškai
- turi aktualiausių besikeičiančios finansinės ekosistemos informaciją
- nuolat renka naujausius duomenis
- dirba finansų rinkos specialistai
- palyginti su ministerijomis, gali visada matyti bendrą finansinio raštingumo šalyje situaciją ir užtikrinti strategijos įgyvendinimą ir veiklų tęstinumą

Tolesni žingsniai

- Vizijos pristatymas Lietuvos banko valdybai 2023 m. spalio 9 d. Tikimybė, kad Lietuvos bankas atliks koordinatoriaus funkcijas.
- Vizijos pristatymas suinteresuotosioms šalims 2023 m. spalį.
- Lietuvos organizacijų ir iniciatyvų įvertinimas taikant funkcinį profiliavimą.
- Taikant funkcinį profiliavimą ir atliekant tyrimus, nustatyti tikslines paslaugų gavėjų grupes ir įvertinti, paslaugų teikimo Lietuvoje spragas.

Susisiekite:

Simona Deduchova
simona.deduchova@gmail.com
[Linkedin](#)

